

Το κείμενο αυτό αποτελεί απλώς εργαλείο τεκμηρίωσης και δεν έχει καμία νομική ισχύ. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν φέρουν καμία ευθύνη για το περιεχόμενό του. Τα αυθεντικά κείμενα των σχετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των προοιμίων τους, είναι εκείνα που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι διαθέσιμα στο EUR-Lex. Αυτά τα επίσημα κείμενα είναι άμεσα προσβάσιμα μέσω των συνδέσμων που περιέχονται στο παρόν έγγραφο

►B ΟΔΗΓΙΑ 2000/53/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 18ης Σεπτεμβρίου 2000
για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους
 (ΕΕ L 269 της 21.10.2000, σ. 34)

Τροποποιείται από:

		Επίσημη Εφημερίδα		
		αριθ.	σελίδα	ημερομηνία
► <u>M1</u>	Απόφαση 2002/525/ΕΚ της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2002	L 170	81	29.6.2002
► <u>M2</u>	Απόφαση 2005/63/ΕΚ της Επιτροπής της 24ης Ιανουαρίου 2005	L 25	73	28.1.2005
► <u>M3</u>	Απόφαση 2005/438/ΕΚ της Επιτροπής της 10ης Ιουνίου 2005	L 152	19	15.6.2005
► <u>M4</u>	Απόφαση 2005/673/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2005	L 254	69	30.9.2005
► <u>M5</u>	Οδηγία 2008/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2008	L 81	62	20.3.2008
► <u>M6</u>	Απόφαση 2008/689/ΕΚ της Επιτροπής της 1ης Αυγούστου 2008	L 225	10	23.8.2008
► <u>M7</u>	Οδηγία 2008/112/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008	L 345	68	23.12.2008
► <u>M8</u>	Απόφαση 2010/115/ΕΕ της Επιτροπής της 23ης Φεβρουαρίου 2010	L 48	12	25.2.2010
► <u>M9</u>	Οδηγία 2011/37/ΕΕ της Επιτροπής της 30ής Μαρτίου 2011	L 85	3	31.3.2011
► <u>M10</u>	Οδηγία 2013/28/ΕΕ της Επιτροπής της 17ης Μαΐου 2013	L 135	14	22.5.2013
► <u>M11</u>	Οδηγία (ΕΕ) 2016/774 της Επιτροπής της 18ης Μαΐου 2016	L 128	4	19.5.2016
► <u>M12</u>	Οδηγία (ΕΕ) 2017/2096 της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2017	L 299	24	16.11.2017
► <u>M13</u>	Οδηγία (ΕΕ) 2018/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018	L 150	93	14.6.2018

ΟΔΗΓΙΑ 2000/53/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Σεπτεμβρίου 2000

για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους

Άρθρο 1

Στόχοι

Η παρούσα οδηγία καθορίζει τα μέτρα τα οποία αποσκοπούν, ως πρώτη προτεραιότητα, στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων από οχήματα και, επιπροσθέτως, στην επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους και των κατασκευαστικών τους στοιχείων, ώστε να μειώνεται η ποσότητα των προς τη διάθεση αποβλήτων, καθώς και στη βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στον κύκλο ζωής των οχημάτων και κυρίως των φορέων που συμμετέχουν άμεσα στην επεξεργασία οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοείται ως:

1. «όχημα», οποιοδήποτε όχημα χαρακτηρισμένο ως κατηγορία M₁ ή N₁, όπως ορίζεται στο παράρτημα II Α της οδηγίας 70/156/ΕΟΚ, καθώς και τα τρίκυκλα μηχανοκίνητα οχήματα, όπως ορίζονται στην οδηγία 92/61/ΕΟΚ, πλην των τρικύκλων μοτοσικλετών·
2. «όχημα στο τέλος του κύκλου ζωής του», όχημα το οποίο αποτελεί απόβλητο κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο α) της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ·
3. «παραγωγός», ο κατασκευαστής του οχήματος ή ο επαγγελματίας εισαγωγέας του οχήματος σε κράτος μέλος·
4. «πρόληψη», μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση της ποσότητας και της βλαπτικής επίδρασης στο περιβάλλον των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, των υλικών τους και των ουσιών τους·
5. «επεξεργασία», οποιαδήποτε δραστηριότητα, αφότου το όχημα στο τέλος του κύκλου ζωής του παραδοθεί σε εκκατάσταση για απορρύπανση, διάλυση, κοπή, τεμαχισμό, ανάκτηση ή προετοιμασία προς διάθεση των καταλοίπων τεμαχισμού και οιοσδήποτε άλλες εργασίες διεξάγονται για την ανάκτηση ή/και την διάθεση του οχήματος στο τέλος του κύκλου ζωής του και των κατασκευαστικών του στοιχείων·
6. «επαναχρησιμοποίηση», οποιαδήποτε εργασία μέσω της οποίας κατασκευαστικά στοιχεία των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό για τον οποίο είχαν αρχικά σχεδιαστεί·
7. «ανακύκλωση», η επανεπεξεργασία σε διαδικασία παραγωγής των αποβλήτων υλικών για τον αρχικό σκοπό ή για άλλους σκοπούς, πλην της ανάκτησης ενέργειας. Ως ανάκτηση ενέργειας νοείται η χρήση καυσίμου αποβλήτου ως μέσου παραγωγής ενέργειας με άμεση αποτέφρωση, με ή χωρίς άλλα απόβλητα αλλά με ανάκτηση της θερμότητας·
8. «ανάκτηση», οποιαδήποτε από τις εργασίες που προβλέπονται στο παράρτημα II Β της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ·
9. «διάθεση», οποιαδήποτε από τις εργασίες που προβλέπονται στο παράρτημα II Α της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ·

▼B

10. «οικονομικοί φορείς», οι παραγωγοί, διανομείς, συλλέκτες, ασφαλιστικές εταιρείες που ασφαλίζουν μηχανοκίνητα οχήματα, υπεύθυνοι διάλυσης, τεμαχισμού, ανάκτησης, ανακύκλωσης και άλλοι φορείς επεξεργασίας οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, συμπεριλαμβανομένων των κατασκευαστικών τους στοιχείων και υλικών·

▼M7

11. «επικίνδυνη ουσία», οιαδήποτε ουσία, η οποία πληροί τα κριτήρια οιασδήποτε από τις ακόλουθες τάξεις ή κατηγορίες κινδύνου που ορίζονται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία ουσιών και μειγμάτων ⁽¹⁾·
- α) τάξεις κινδύνου 2.1 έως 2.4, 2.6 και 2.7, 2.8 τύποι Α και Β, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 κατηγορίες 1 και 2, 2.14 κατηγορίες 1 και 2, 2.15 τύποι Α έως F·
- β) τάξεις κινδύνου 3.1 έως 3.6, 3.7 δυσμενείς επιδράσεις στη σεξουαλική λειτουργία και τη γονιμότητα ή στην ανάπτυξη, 3.8 επιδράσεις πλην των ναρκωτικών, 3.9 και 3.10·
- γ) τάξη κινδύνου 4.1·
- δ) τάξη κινδύνου 5.1·

▼B

12. «τεμαχιστής», οποιοδήποτε μηχάνημα που χρησιμοποιείται για την κοπή σε κομμάτια ή τον θρυμματισμό οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, μεταξύ άλλων και για τη λήψη παλιοσίδερων για άμεση επαναχρησιμοποίηση·
13. «πληροφορίες αποσυναρμολόγησης», κάθε πληροφορία που απαιτείται για την επεξεργασία οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, κατά τρόπο άρτιο και περιβαλλοντικά ορθό. Οι κατασκευαστές οχημάτων και κατασκευαστικών στοιχείων τις διαθέτουν στις εξουσιοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας, σε μορφή έντυπων εγχειριδίων ή ηλεκτρονικών μέσων (π.χ. CD-ROM, υπηρεσίες ανοικτής επικοινωνίας).

*Άρθρο 3***Πεδίο εφαρμογής**

1. Η παρούσα οδηγία καλύπτει τα οχήματα και τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, περιλαμβανομένων των κατασκευαστικών τους στοιχείων και των υλικών. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο, αυτό ισχύει ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο το όχημα συντηρήθηκε ή επισκευάστηκε κατά τη διάρκεια της χρησιμοποίησής του και του κατά πόσον είναι εξοπλισμένο με κατασκευαστικά στοιχεία που παρέχει ο κατασκευαστής ή με άλλα κατασκευαστικά στοιχεία των οποίων η τοποθέτηση ως εφεδρικών τεμαχίων ή ανταλλακτικών συμφωνεί με τις κατάλληλες κοινοτικές ή εθνικές διατάξεις.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας και της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, ιδίως όσον αφορά τα πρότυπα ασφάλειας, τις εκπομπές στον αέρα και τους ελέγχους θορύβου, καθώς και την προστασία του εδάφους και του νερού.

⁽¹⁾ ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1.

▼ **B**

3. Εφόσον ένας παραγωγός κατασκευάζει ή εισάγει μόνο οχήματα τα οποία εξαιρούνται από την οδηγία 70/156/ΕΟΚ, δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 2 σημείο α) αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν τον παραγωγό αυτό και τα οχήματά του από το άρθρο 7 παράγραφος 4, και τα άρθρα 8 και 9 της παρούσας οδηγίας.
4. Τα οχήματα ειδικής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο α), δεύτερη περίπτωση της οδηγίας 70/156/ΕΟΚ, εξαιρούνται από τις διατάξεις του άρθρου 7 της παρούσας οδηγίας.
5. Για τα τρίκυκλα μηχανοκίνητα οχήματα, ισχύουν μόνο το άρθρο 5 παράγραφος 1 και 2 και το άρθρο 6 της παρούσας οδηγίας.

*Άρθρο 4***Πρόληψη**

1. Προκειμένου να συμβάλουν στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν, ιδίως, τα εξής:
 - α) οι κατασκευαστές οχημάτων, σε συνεργασία με τους κατασκευαστές υλικών και εξοπλισμού, να περιορίσουν τη χρήση επικινδύνων ουσιών στα οχήματα και να τη μειώνουν στο μέτρο του δυνατού, ήδη από τη φάση της αρχικής σύλληψης του οχήματος και εφεξής, ιδίως προκειμένου να προλαμβάνεται η ελευθέρωσή τους στο περιβάλλον, να καθίσταται η ανακύκλωση ευκολότερη και να αποφεύγεται η ανάγκη διάθεσης επικινδύνων αποβλήτων·
 - β) κατά τον σχεδιασμό και την παραγωγή νέων οχημάτων, να λαμβάνονται πλήρως υπόψη και να διευκολύνονται η διάλυση, η επαναχρησιμοποίηση και η ανάκτηση, και ιδίως η ανακύκλωση, οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, των κατασκευαστικών τους στοιχείων και των υλικών τους·
 - γ) οι κατασκευαστές οχημάτων, σε συνεργασία με τους κατασκευαστές υλικών και εξοπλισμού, να ενσωματώνουν αυξανόμενη ποσότητα ανακυκλωμένου υλικού σε οχήματα και άλλα προϊόντα, προκειμένου να αναπτύσσονται οι αγορές για ανακυκλωμένα υλικά.
2. α) Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα υλικά και τα κατασκευαστικά στοιχεία των οχημάτων που διατίθενται στην αγορά μετά την 1η Ιουλίου 2003, δεν περιέχουν μόλυβδο, υδράργυρο, κάδμιο ή εξασθενές χρώμιο, πλην εκείνων των περιπτώσεων που απαριθμούνται στο παράρτημα II, υπό τους όρους που προσδιορίζονται σε αυτό.

▼ **M13**

- β) Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 9α, για να τροποποιεί τακτικά το παράρτημα II με σκοπό την προσαρμογή του στην τεχνολογική και επιστημονική πρόοδο, προκειμένου:
 - i) να καθορίζει, όπου απαιτείται, μέγιστες τιμές συγκέντρωσης έως τις οποίες η ύπαρξη των αναφερομένων στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου ουσιών, σε συγκεκριμένα υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία οχημάτων, είναι ανεκτή·
 - ii) να εξαιρεί ορισμένα υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία οχημάτων από το στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου, εάν η χρήση των ουσιών που αναφέρονται στο εν λόγω στοιχείο είναι αναπόφευκτη·
 - iii) να διαγράφει υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία οχημάτων από το παράρτημα II, εάν η χρήση των ουσιών που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου μπορεί να αποφευχθεί·

▼ **M13**

- iv) να καθορίζει εκείνα τα υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία οχημάτων, τα οποία, σύμφωνα με τα σημεία i) και ii), μπορούν να αφαιρούνται πριν από κάθε περαιτέρω επεξεργασία, και να απαιτεί τα εν λόγω υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία να επισημαίνονται ή να καθίστανται αναγνωρίσιμα με άλλα κατάλληλα μέσα.

Η Επιτροπή εκδίδει χωριστή κατ' εξουσιοδότηση πράξη σχετικά με κάθε ουσία, υλικό ή κατασκευαστικό στοιχείο που καλύπτεται από τα σημεία i) έως iv).

▼ **B**

- γ) Η Επιτροπή τροποποιεί για πρώτη φορά το παράρτημα II, το αργότερο στις 21 Οκτωβρίου 2001. Πάντως, καμία από τις απαριθμούμενες εξαιρέσεις δεν διαγράφεται από το παράρτημα πριν από την 1η Ιανουαρίου 2003.

*Άρθρο 5***Συλλογή**

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι:

- οι οικονομικοί φορείς δημιουργούν συστήματα για τη συλλογή όλων των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους και, στο βαθμό που αυτό είναι τεχνικά εφικτό, των αποβλήτων που συνίστανται σε μεταχειρισμένα εξαρτήματα αφαιρούμενα κατά την επισκευή των επιβατικών αυτοκινήτων,
- την επαρκή διάθεση εγκαταστάσεων συλλογής στην επικράτειά τους.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν επίσης τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζουν ότι όλα τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους μεταφέρονται σε εξουσιοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας.

3. Τα κράτη μέλη δημιουργούν σύστημα, σύμφωνα με το οποίο η υποβολή πιστοποιητικού καταστροφής αποτελεί προϋπόθεση για την αποταξινόμηση του οχήματος στο τέλος του κύκλου ζωής του. Το πιστοποιητικό αυτό χορηγείται στον κάτοχο ή/και ιδιοκτήτη, όταν το όχημα στο τέλος του κύκλου ζωής του μεταφέρεται σε εγκατάσταση επεξεργασίας. Πιστοποιητικό καταστροφής μπορούν να εκδίδουν οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας οι οποίες έχουν λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 6. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν σε παραγωγούς, εμπόρους και συλλέκτες που ενεργούν για εξουσιοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας, να εκδίδουν πιστοποιητικά καταστροφής, εφόσον εγγυώνται ότι το όχημα στο τέλος του κύκλου ζωής του, μεταφέρεται σε εξουσιοδοτημένη εγκατάσταση επεξεργασίας, και εφόσον έχουν καταχωρηθεί από τις αρμόδιες αρχές.

Η έκδοση πιστοποιητικού καταστροφής από εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή εμπόρους ή συλλέκτες που ενεργούν για εξουσιοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας, δεν τους παρέχει το δικαίωμα απαίτησης χρηματικής αποζημίωσης, πλην των περιπτώσεων όπου αυτό έχει ρυθμιστεί ρητώς από τα κράτη μέλη.

▼B

Τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν σύστημα αποταξινόμησης την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, δημιουργούν ένα σύστημα σύμφωνα με το οποίο, όταν ένα όχημα στο τέλος του κύκλου ζωής του μεταφέρεται σε εγκατάσταση επεξεργασίας, διαβιβάζεται στην αρμόδια αρχή πιστοποιητικό καταστροφής, και συμμορφώνονται, εν πάση περιπτώσει, με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου. Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση του παρόντος εδαφίου, ενημερώνουν την Επιτροπή για τους σχετικούς λόγους.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι η παράδοση του οχήματος σε εξουσιοδοτημένη εγκατάσταση επεξεργασίας σύμφωνα με την παράγραφο 3, δεν συνεπάγεται κόστος για τον τελευταίο κάτοχο ή/και ιδιοκτήτη, ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι το όχημα έχει μηδενική ή αρνητική αξία στην αγορά.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί καλύπτουν το σύνολο ή σημαντικό μέρος του κόστους της εφαρμογής του μέτρου αυτού ή/και παραλαμβάνουν τα οχήματα στο τέλος της ζωής τους, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με εκείνες που προβλέπει το πρώτο εδάφιο.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι, η παράδοση οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους δεν είναι εντελώς δωρεάν, εάν τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους δεν περιέχουν τα βασικά κατασκευαστικά στοιχεία ενός οχήματος, και ιδίως τον κινητήρα και το αμάξωμα, ή περιέχουν απόβλητα που προστέθηκαν στο όχημα στο τέλος του κύκλου ζωής του.

Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, προκειμένου να διασφαλίζει ότι δεν προκαλεί στρεβλώσεις της αγοράς και, εάν είναι απαραίτητο, προτείνει στό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετική τροποποίηση.

▼M13

5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους αναγνωρίζουν αμοιβαία και δέχονται τα πιστοποιητικά καταστροφής που εκδίδονται σε άλλα κράτη μέλη, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 9α για να συμπληρώνει την παρούσα οδηγία καθορίζοντας ελάχιστες απαιτήσεις για το πιστοποιητικό καταστροφής.

▼B*Άρθρο 6***Επεξεργασία****▼M13**

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίζουν ότι όλα τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους αποθηκεύονται (έστω και προσωρινά) και υφίστανται επεξεργασία σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων και τις γενικές απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ και σύμφωνα με τις ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις που προβλέπονται στο παράρτημα Ι της παρούσας οδηγίας, με την επιφύλαξη των εθνικών κανόνων για την υγεία και το περιβάλλον.

▼B

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι κάθε εγκατάσταση ή επιχείρηση που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας, λαμβάνει άδεια ή καταγράφεται από τις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με τα άρθρα 9, 10 και 11 της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ.

⁽¹⁾ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

▼B

Η παρέκκλιση από την απαίτηση αδείας που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ, μπορεί να ισχύει για εργασίες ανάκτησης που αφορούν απόβλητα από οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, τα οποία έχουν υποστεί επεξεργασία, σύμφωνα με το παράρτημα Ι σημείο 3 της παρούσας οδηγίας, εφόσον έχει προηγηθεί της καταγραφής επιθεώρηση από τις αρμόδιες αρχές. Κατά την επιθεώρηση αυτή εξακριβώνονται:

α) οι τύποι και οι ποσότητες των επεξεργαστέων αποβλήτων

β) οι τηρητέες γενικές τεχνικές απαιτήσεις

γ) οι ληπτές προφυλάξεις ασφαλείας,

για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 4 της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ. Η επιθεώρηση αυτή διενεργείται μία φορά κατ' έτος. Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση της παρέκκλισης, διαβιβάζουν τα αποτελέσματα στην Επιτροπή.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οποιαδήποτε εγκατάσταση ή επιχείρηση που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας, πληροί τουλάχιστον τις ακόλουθες υποχρεώσεις σύμφωνα με το παράρτημα Ι:

α) τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους απογυμνώνονται προτού επέλθει περαιτέρω επεξεργασία, ή λαμβάνονται άλλα ισοδύναμα μέτρα, προκειμένου να μειωθεί οποιαδήποτε επιβλαβής επίπτωση στο περιβάλλον. Κατασκευαστικά στοιχεία ή υλικά που επισημαίνονται ή καθίστανται αναγνωρίσιμα με άλλο τρόπο, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2, αφαιρούνται πριν από περαιτέρω επεξεργασία·

β) τα επικίνδυνα υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία αφαιρούνται και απομονώνονται κατά επιλεκτικό τρόπο, ώστε να μην μολύνουν στη συνέχεια τα κατάλοιπα τεμαχισμού οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους·

γ) οι εργασίες απογύμνωσης και αποθήκευσης διεξάγονται κατά τρόπο ο οποίος διασφαλίζει την καταλληλότητα των κατασκευαστικών στοιχείων του οχήματος για επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση, και ιδίως για ανακύκλωση.

Οι εργασίες επεξεργασίας για την απορρύπανση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, όπως προβλέπεται στο παράρτημα Ι, σημείο 3, πραγματοποιούνται το συντομότερο δυνατό.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι η άδεια ή η καταγραφή που αναφέρεται στην παράγραφο 2, περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις των παραγράφων 1, 2 και 3.

5. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τις εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις οι οποίες εκτελούν εργασίες επεξεργασίας, να υιοθετούν πιστοποιημένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

▼M13

6. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 9α για την τροποποίηση του παραρτήματος Ι με σκοπό την προσαρμογή του στην τεχνική και επιστημονική πρόοδο.

▼ **B***Άρθρο 7***Επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση**

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να ενθαρρύνουν την επαναχρησιμοποίηση όσων κατασκευαστικών στοιχείων είναι κατάλληλα για επαναχρησιμοποίηση, την ανάκτηση όσων κατασκευαστικών στοιχείων δεν μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν, και την απόδοση προτεραιότητας στην ανακύκλωση όταν είναι περιβαλλοντικά βιώσιμη, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων όσον αφορά την ασφάλεια των οχημάτων και τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις, και ιδιαίτερα εκείνες που αφορούν τα καυσάεργια και τον θόρυβο.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν την επίτευξη των ακόλουθων στόχων από τους οικονομικούς φορείς:

α) Το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2006, για όλα τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, η επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση αυξάνεται τουλάχιστον στο 85 % κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος. Εντός του ιδίου χρονικού ορίου, η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση αυξάνεται τουλάχιστον στο 80 % κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος.

Για τα οχήματα που έχουν παραχθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 1980, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν χαμηλότερους στόχους, αλλά όχι χαμηλότερους από το 75 % για την επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση και όχι χαμηλότερους από το 70 % για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση. Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση του παρόντος εδαφίου, ενημερώνουν την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για τους σχετικούς λόγους.

β) το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2015, για όλα τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, η επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση αυξάνεται τουλάχιστον στο 95 % κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος. Εντός των ιδίων χρονικών ορίων, η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση αυξάνεται τουλάχιστον στο 85 % κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος.

Το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2005, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επανεξετάζουν τους στόχους που αναφέρονται στο στοιχείο β), βάσει εκθέσεως της Επιτροπής που συνοδεύεται από πρόταση. Στην έκθεσή της, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τις εξελίξεις όσον αφορά τη σύνθεση των υλικών των οχημάτων, καθώς και τυχόν άλλες περιβαλλοντικές πτυχές συνδεδεμένες με τα οχήματα.

▼ **M13**

Η Επιτροπή δύναται να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις σχετικά με τους αναγκαίους λεπτομερείς κανόνες για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τους στόχους που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Όταν καταρτίζει τους εν λόγω κανόνες, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη όλους τους συναφείς παράγοντες, μεταξύ άλλων το κατά πόσον είναι διαθέσιμα τα σχετικά στοιχεία και το ζήτημα των εισαγωγών και εξαγωγών οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 11 παράγραφος 2.

▼ **B**

3. Βάσει προτάσεως της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καθορίζουν στόχους επαναχρησιμοποίησης και ανάκτησης, καθώς και επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης, για τα έτη πέραν του 2015.

▼B

4. Προκειμένου να προετοιμασθεί τροποποίηση της οδηγίας 70/156/ΕΟΚ, η Επιτροπή ενθαρρύνει την εκπόνηση ευρωπαϊκών προτύπων σχετικά με τη δυνατότητα αποσυναρμολόγησης, ανάκτησης και ανακύκλωσης των οχημάτων. Μόλις υπάρξει συμφωνία για τα πρότυπα, και σε κάθε περίπτωση πριν από το τέλος του 2001 το αργότερο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, βάσει πρότασης της Επιτροπής, θα τροποποιήσουν την οδηγία 70/156/ΕΟΚ, ούτως ώστε τα οχήματα που έχουν λάβει έγκριση τύπου σύμφωνα προς την ανωτέρω οδηγία και διατίθενται στην αγορά τρία έτη μετά την τροποποίηση της οδηγίας 70/156/ΕΟΚ, να μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν ή/και να ανακυκλωθούν τουλάχιστον κατά 85 % κατά βάρος ανά όχημα και να επαναχρησιμοποιηθούν και να ανακτηθούν τουλάχιστον κατά 95 % κατά βάρος ανά όχημα.

5. Κατά την υποβολή της πρότασης τροποποίησης της οδηγίας 70/156/ΕΟΚ σχετικά με τη δυνατότητα αποσυναρμολόγησης, ανάκτησης και ανακύκλωσης των οχημάτων, η Επιτροπή λαμβάνει δεόντως υπόψη την ανάγκη να διασφαλισθεί ότι η επαναχρησιμοποίηση των κατασκευαστικών στοιχείων δεν δημιουργεί κινδύνους για την ασφάλεια και το περιβάλλον.

*Άρθρο 8***Πρότυπα κωδικοποίησης/πληροφορίες αποσυναρμολόγησης**

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί, σε συνεργασία με τους κατασκευαστές υλικών και εξοπλισμού, χρησιμοποιούν πρότυπα κωδικοποίησης για τα κατασκευαστικά στοιχεία και τα υλικά, ιδίως για να διευκολύνουν την αναγνώριση των κατασκευαστικών στοιχείων και υλικών τα οποία είναι κατάλληλα για επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση.

▼M13

2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 9α, για να συμπληρώνει την παρούσα οδηγία θεσπίζοντας τα πρότυπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Όταν καταρτίζει τα εν λόγω πρότυπα, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις εργασίες που διεξάγονται εν προκειμένω στα οικεία διεθνή φόρα. Η Επιτροπή συμβάλλει καταλλήλως στο έργο αυτό.

▼B

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί παρέχουν πληροφορίες αποσυναρμολόγησης για κάθε νέο τύπο οχήματος που διατίθεται στην αγορά εντός έξι μηνών από τη διάθεσή του στην αγορά. Οι εν λόγω πληροφορίες, στο βαθμό που απαιτείται από τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας, προκειμένου να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, προσδιορίζουν τα διάφορα κατασκευαστικά στοιχεία και υλικά του οχήματος, καθώς και τα σημεία όπου ευρίσκονται όλες οι επικίνδυνες ουσίες στα οχήματα, ώστε να επιτυγχάνονται ιδίως οι στόχοι του άρθρου 7.

4. Υπό την επιφύλαξη του εμπορικού και του βιομηχανικού απορρήτου, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι κατασκευαστές κατασκευαστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στα οχήματα, θέτουν στη διάθεση των εγκατεστημένων εγκαταστάσεων επεξεργασίας, εφόσον το ζητούν, τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με την αποσυναρμολόγηση, την αποθήκευση και τη διενέργεια δοκιμών των κατασκευαστικών στοιχείων που είναι δυνατό να επαναχρησιμοποιηθούν.

▼ B*Άρθρο 9***Υποβολή εκθέσεων και πληροφόρηση**▼ M13

1α. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 2 για κάθε ημερολογιακό έτος.

Υποβάλλουν τα στοιχεία ηλεκτρονικά, εντός 18 μηνών από το τέλος του έτους αναφοράς για το οποίο συνελέγησαν τα στοιχεία. Τα στοιχεία υποβάλλονται με τον μορφότυπο που θεσπίζεται από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 1δ του παρόντος άρθρου.

Η πρώτη περίοδος υποβολής αρχίζει το πρώτο πλήρες ημερολογιακό έτος μετά την έγκριση της εκτελεστικής πράξης που θεσπίζει τον μορφότυπο για την υποβολή στοιχείων, σύμφωνα με την παράγραφο 1δ του παρόντος άρθρου, και καλύπτει τα στοιχεία που αφορούν την εν λόγω περίοδο αναφοράς.

1β. Τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με την παράγραφο 1α συνοδεύονται από έκθεση ποιοτικού ελέγχου.

1γ. Η Επιτροπή επανεξετάζει τα στοιχεία που υποβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 1α και δημοσιεύει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της επανεξέτασης. Η εν λόγω έκθεση αξιολογεί την οργάνωση της συλλογής των στοιχείων, τις πηγές των στοιχείων και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στα κράτη μέλη, καθώς και την πληρότητα, την αξιοπιστία, την έγκαιρη υποβολή και τη συνοχή των εν λόγω στοιχείων. Η αξιολόγηση μπορεί να περιλαμβάνει συγκεκριμένες συστάσεις για βελτίωση. Η έκθεση συντάσσεται μετά την πρώτη υποβολή των στοιχείων από τα κράτη μέλη και στη συνέχεια κάθε τέσσερα έτη.

1δ. Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό του μορφοτύπου για την υποβολή των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 1α του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 11 παράγραφος 2.

▼ B

2. Τα κράτη μέλη απαιτούν σε κάθε περίπτωση από τους σχετικούς οικονομικούς φορείς να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με:

- το σχεδιασμό των οχημάτων και των κατασκευαστικών στοιχείων τους προκειμένου να μπορούν να ανακτηθούν και να ανακυκλωθούν,
- την ορθή από περιβαλλοντική άποψη επεξεργασία των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, ειδικότερα όσον αφορά την αφαίρεση όλων των υγρών και την αποσυναρμολόγηση,
- την ανάπτυξη και βελτιστοποίηση τρόπων για την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και την ανάκτηση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής των και των κατασκευαστικών τους στοιχείων,
- την επιτευχθείσα πρόοδο όσον αφορά την ανάκτηση και ανακύκλωση προκειμένου να μειωθούν τα προς διάθεση απόβλητα και να αυξηθούν τα ποσοστά ανάκτησης και ανακύκλωσης.

Ο παραγωγός οφείλει να διαθέτει τις πληροφορίες αυτές στους μελλοντικούς αγοραστές οχημάτων και να τις περιλαμβάνει στο διαφημιστικό υλικό για την εμπορική προώθηση του νέου οχήματος.

▼ **M13***Άρθρο 9α***Άσκηση της εξουσιοδότησης**

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β), στο άρθρο 5 παράγραφος 5, στο άρθρο 6 παράγραφος 6 και στο άρθρο 8 παράγραφος 2 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο πέντε ετών από τις 4 Ιουλίου 2018. Η Επιτροπή συντάσσει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της πενταετούς περιόδου. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο εντός τριών μηνών πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β), στο άρθρο 5 παράγραφος 5, στο άρθρο 6 παράγραφος 6 και στο άρθρο 8 παράγραφος 2 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽¹⁾.
5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο β), του άρθρου 5 παράγραφος 5, του άρθρου 6 παράγραφος 6 και του άρθρου 8 παράγραφος 2 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

▼ **B***Άρθρο 10***Εφαρμογή**

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 21 Απριλίου 2002. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των κυριότερων διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

⁽¹⁾ EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

▼B

3. Υπό την προϋπόθεση ότι επιτυγχάνονται οι επιδιωκόμενοι από την παρούσα οδηγία στόχοι, τα κράτη μέλη μπορούν να μεταφέρουν στην εθνική τους νομοθεσία τις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφος 1, του άρθρου 5 παράγραφος 1, του άρθρου 7 παράγραφος 1, του άρθρου 8 παράγραφοι 1 και 3 και του άρθρου 9 παράγραφος 2 και να διευκρινίζουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 5 παράγραφος 4, μέσω συμφωνιών μεταξύ των αρμοδίων αρχών και των ενδιαφερομένων οικονομικών τομέων. Οι συμφωνίες αυτές πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) οι συμφωνίες είναι εκτελεστές·
- β) οι συμφωνίες πρέπει να καθορίζουν στόχους με αντίστοιχες προθεσμίες·
- γ) οι συμφωνίες δημοσιεύονται στην εθνική επίσημη εφημερίδα ή σε δημόσιο έγγραφο εξίσου προσιτό στο κοινό, και διαβιβάζονται στην Επιτροπή·
- δ) τα αποτελέσματα που προκύπτουν δυνάμει της συμφωνίας παρακολουθούνται τακτικά, αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές και την Επιτροπή και καθίστανται διαθέσιμα στο κοινό υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει η συμφωνία·
- ε) οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν για την εξέταση της προόδου που επιτυγχάνεται δυνάμει της συμφωνίας·
- στ) σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τη συμφωνία, τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόζουν τις σχετικές διατάξεις της παρούσας οδηγίας μέσω νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών μέτρων.

▼M13*Άρθρο 10α***Επανεξέταση**

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, η Επιτροπή επανεξετάζει την παρούσα οδηγία και, για τον σκοπό αυτό, υποβάλλει έκθεση, συνοδευόμενη, αν κρίνεται σκόπιμο, από νομοθετική πρόταση, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

*Άρθρο 11***Διαδικασία επιτροπής**

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

2. Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Εάν η επιτροπή δεν διατυπώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης, και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

▼B*Άρθρο 12***Έναρξη ισχύος**

1. Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

▼B

2. Το άρθρο 5 παράγραφος 4 εφαρμόζεται:
 - από την 1η Ιουλίου 2002, για τα οχήματα που διατίθενται στην αγορά από την ημερομηνία αυτή,
 - από την 1η Ιανουαρίου 2007, για τα οχήματα που διατίθενται στην αγορά πριν από την αναφερόμενη στην πρώτη περίπτωση ημερομηνία.
3. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν το άρθρο 5 παράγραφος 4 πριν από τις ημερομηνίες που εκτίθενται στην παράγραφο 2.

*Άρθρο 13***Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις για την επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 3

1. Τοποθεσίες αποθήκευσης (περιλαμβανομένης προσωρινής αποθήκευσης) των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους πριν από την επεξεργασία τους:
 - αδιαπέραστες επιφάνειες για κατάλληλους χώρους με πρόβλεψη εγκαταστάσεων συλλογής διαρροών, δοχείων μετάγγισης και μέσων καθαρισμού-απολίπανσης,
 - εξοπλισμός για την επεξεργασία υδάτων, περιλαμβανομένων των ομβρίων υδάτων, σε συμμόρφωση με κανονισμούς που αφορούν την υγεία και το περιβάλλον.
2. Τοποθεσίες επεξεργασίας:
 - αδιαπέραστες επιφάνειες για κατάλληλους χώρους, με πρόβλεψη εγκαταστάσεων συλλογής διαρροών, δοχείων μετάγγισης και μέσων καθαρισμού-απολίπανσης,
 - κατάλληλη αποθήκευση για εξαρτήματα τα οποία έχουν αποσυναρμολογηθεί, περιλαμβανομένης της αδιαπέραστης αποθήκευσης για εξαρτήματα που έχουν μολυνθεί από έλαια,
 - κατάλληλα κιβώτια αποθήκευσης μπαταριών (με εξουδετέρωση ηλεκτρολυτών επί τόπου ή αλλού), φίλτρων και πυκνωτών που περιέχουν PCB/PCT,
 - κατάλληλα δοχεία για την ξεχωριστή αποθήκευση υγρών από οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους: καυσίμων, ελαίου κινητήρα, ελαίου κιβωτίου ταχυτήτων, ελαίου διαφορικού, υδραυλικού ελαίου, υγρών ψύξεως, αντιψυκτικών, υγρών φρένων, οξέων μπαταρίας, υγρών συστημάτων κλιματισμού και οποιουδήποτε άλλου υγρού που υπάρχει σε όχημα στο τέλος του κύκλου ζωής του,
 - εξοπλισμός για την επεξεργασία υδάτων, περιλαμβανομένων των ομβρίων υδάτων, σε συμμόρφωση με κανονισμούς σχετικούς με την υγεία και το περιβάλλον,
 - κατάλληλη αποθήκευση μεταχειρισμένων ελαστικών, περιλαμβανομένης της πρόληψης κινδύνων πυρκαγιάς και υπερβολικού στοιβάγματος.
3. Δραστηριότητες επεξεργασίας για την απορρύπανση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους:
 - αφαίρεση των συσσωρευτών και των δοχείων υγροποιημένου αερίου,
 - αφαίρεση ή εξουδετέρωση των δυνάμει εκρηκτικών στοιχείων (π.χ. αερόσακων),
 - αφαίρεση και ξεχωριστή συλλογή και αποθήκευση καυσίμων, ελαίων κινητήρα, ελαίου διαφορικού, ελαίου κιβωτίου ταχυτήτων, υδραυλικού ελαίου, υγρών ψύξεως, αντιψυκτικών, υγρών φρένων, υγρών συστημάτων κλιματισμού και κάθε άλλου υγρού που περιέχεται σε οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, εκτός εάν χρειάζονται για την επαναχρησιμοποίηση των συγκεκριμένων συστατικών μερών,
 - αφαίρεση, στο μέτρο του δυνατού, όλων των στοιχείων που έχουν αναγνωρισθεί ως περιέχοντα υδράργυρο.
4. Δραστηριότητες επεξεργασίας για την προώθηση της ανακύκλωσης:
 - αφαίρεση των καταλυτών,
 - αφαίρεση του χαλκού, του αλουμινίου και του μαγνησίου που περιέχονται σε στοιχεία μετάλλου, εάν τα εν λόγω μέταλλα δεν διαχωρίζονται κατά τη διαδικασία τεμαχισμού καταλοίπων,

▼B

- αφαίρεση των ελαστικών και των μεγάλων πλαστικών κατασκευαστικών στοιχείων (π.χ. προφυλακτήρες, ταμπλώ οργάνων, δοχεία υγρών, κ.λπ.), εφόσον τα αντίστοιχα υλικά δεν διαχωρίζονται κατά τον τεμαχισμό κατά τρόπον ώστε να μπορούν πράγματι να ανακυκλωθούν ως υλικά.
 - αφαίρεση των υαλοπινάκων.
5. Οι δραστηριότητες αποθήκευσης πρέπει να διεξάγονται κατά τρόπον ώστε να αποφεύγονται ζημιές σε κατασκευαστικά στοιχεία που περιέχουν ρευστά ή σε δυνάμενα να ανακτηθούν κατασκευαστικά στοιχεία και ανταλλακτικά.

▼ **M12****ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II****Υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία που εξαιρούνται από τις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο α)**

Είναι ανεκτή μέγιστη τιμή συγκέντρωσης, κατά βάρος και σε ομοιογενές υλικό, έως 0,1 % όσον αφορά τον μόλυβδο, το εξασθενές χρώμιο και τον υδράργυρο και έως 0,01 % όσον αφορά το κάδμιο.

Τα ανταλλακτικά που διατέθηκαν στην αγορά μετά την 1η Ιουλίου 2003 και χρησιμοποιούνται για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2003, με εξαίρεση τα βαρίδια ζυγοστάθμισης τροχών, τις ψήκτρες άνθρακα για ηλεκτρικούς κινητήρες και τις επενδύσεις φρένων, εξαιρούνται από τις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) της οδηγίας 2000/53/ΕΚ.

Υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία	Πεδίο εφαρμογής και ημερομηνία λήξης της ισχύος της εξαίρεσης	Επισημαίνονται ή καθίστανται αναγνωρίσιμα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο iv)
-----------------------------------	---	---

Μόλυβδος ως συστατικό κραμάτων

1α) Χάλυβας για μηχανουργική κατεργασία και παρτίδες κατασκευαστικών στοιχείων χάλυβα επιψευδαργυρωμένου με συνεχή εμβάπτιση εν θερμώ και κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 0,35 %		
1β) Φύλλα χάλυβα συνεχούς επιψευδαργύρωσης με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 0,35 %	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	
2α) Αλουμίνιο για μηχανουργική κατεργασία με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 2 %	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2005	
2β) Αλουμίνιο με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 1,5 %	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2008	
2γ) i) Κράματα αλουμινίου για μηχανουργική κατεργασία με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 0,4 %	(¹)	
2γ) ii) Κράματα αλουμινίου που δεν περιλαμβάνονται στην εγγραφή 2γ) i) με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 0,4 % (^{1α})	(²)	
3. Κράματα χαλκού με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 4 %	(¹)	
4α) Κελύφη και δακτύλιοι εδράνων	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2008	
4β) Κελύφη και δακτύλιοι εδράνων σε κινητήρες, συστήματα μετάδοσης της κίνησης και συμπίεστες συστημάτων κλιματισμού	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2011	

Μόλυβδος και ενώσεις μολύβδου που περιέχονται σε κατασκευαστικά στοιχεία

5α) Μόλυβδος σε μπαταρίες συστημάτων υψηλής τάσης (^{2α}) που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την κίνηση οχημάτων M1 και N1	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X
---	---	---

▼ M12

Υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία	Πεδίο εφαρμογής και ημερομηνία λήξης της ισχύος της εξαίρεσης	Επισημαίνονται ή καθίστανται αναγνωρίσιμα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο iv)
5β) Μόλυβδος σε μπαταρίες για εφαρμογές μπαταριών που δεν περιλαμβάνονται στην εγγραφή 5α)	(1)	X
6. Αποσβεστήρες κραδασμών	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X
7α) Μέσα βουλκανισμού και σταθεροποιητές για ελαστομερή σε σωληνάκια φρένων, σωληνάκια καυσίμου, σωληνάκια εξαερισμού, μέρη από ελαστομερή/μεταλλικά υλικά για εφαρμογές σε πλαίσια και στις εδράσεις κινητήρων	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2005	
7β) Μέσα βουλκανισμού και σταθεροποιητές για ελαστομερή σε σωληνάκια φρένων, σωληνάκια καυσίμου, σωληνάκια εξαερισμού, μέρη από ελαστομερή/μεταλλικά υλικά για εφαρμογές σε πλαίσια και στις εδράσεις κινητήρων με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 0,5 %	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2006	
7γ) Συνδετικά μέσα για ελαστομερή για εφαρμογές σε συστήματα μετάδοσης της κίνησης με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο έως 0,5 %	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2009	
8α) Μόλυβδος σε συγκολλητικά κράματα για την ένωση ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών κατασκευαστικών στοιχείων με κάρτες ηλεκτρονικών κυκλωμάτων και μόλυβδος σε τελειώματα για απολήξεις κατασκευαστικών στοιχείων, πλην των ηλεκτρολυτικών πυκνωτών αργιλίου, για ακροδέκτες κατασκευαστικών στοιχείων και για κάρτες ηλεκτρονικών κυκλωμάτων	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X (4)
8β) Μόλυβδος σε συγκολλητικά κράματα για ηλεκτρικές εφαρμογές, πλην της συγκόλλησης σε κάρτες ηλεκτρονικών κυκλωμάτων ή σε γυαλί	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2011 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X (4)
8γ) Μόλυβδος σε τελειώματα για ακροδέκτες ηλεκτρολυτικών πυκνωτών αργιλίου	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2013 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X (4)
8δ) Μόλυβδος που χρησιμοποιείται για συγκόλληση σε γυαλί σε αισθητήρες ροής μάζας αέρα	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2015 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X (4)
8ε) Μόλυβδος για κολλήσεις τύπου υψηλού σημείου τήξεως (δηλαδή κράματα μολύβδου με κατά βάρος περιεκτικότητα σε μόλυβδο τουλάχιστον 85 %)	(3)	X (4)

▼ M12

Υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία	Πεδίο εφαρμογής και ημερομηνία λήξης της ισχύος της εξαίρεσης	Επισημαίνονται ή καθίστανται αναγνωρίσιμα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο iv)
8στ) α) Μόλυβδος σε συστήματα συζευκτών με ακίδες ενσφίνωσης (press-fit)	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2017 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X ⁽⁴⁾
8στ) β) Μόλυβδος σε συστήματα συζευκτών με ακίδες ενσφίνωσης (press-fit), πλην των περιοχών σύζευξης των ακροδεκτών καλωδίων του οχήματος	⁽³⁾	X ⁽⁴⁾
8ζ) Μόλυβδος σε συγκολλητικά κράματα με σκοπό την ολοκλήρωση εκμεταλλεύσιμης ηλεκτρικής σύνδεσης μεταξύ μήτρας και φορέα ημιαγωγού σε μονολιθικά (flip chip) ολοκληρωμένα κυκλώματα	⁽³⁾	X ⁽⁴⁾
8η) Μόλυβδος σε συγκολλητικά κράματα για την ένωση των ψυκτών με απορροφητή θερμότητας σε συγκροτήματα ημιαγωγών ισχύος με διαστάσεις πλινθίου (τσιπ) τουλάχιστον 1 cm ² , εκφραζόμενες ως εμβαδόν προβολής και ονομαστική πυκνότητα ρεύματος 1 A/mm ² επιφάνειας του πλινθίου πυριτίου	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και μετά την εν λόγω ημερομηνία ως ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X ⁽⁴⁾
8θ) Μόλυβδος σε συγκολλητικά κράματα για ηλεκτρικές εφαρμογές εφύαλωσης σε γυαλί, πλην της συγκόλλησης κατά την πολυστρωματική εφύαλωση	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και μετά την εν λόγω ημερομηνία ως ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X ⁽⁴⁾
8ι) Μόλυβδος σε συγκολλητικά κράματα για συγκόλληση πολυστρωματικής εφύαλωσης	Τύποι οχημάτων οι οποίοι έχουν εγκριθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2020 και μετά την εν λόγω ημερομηνία ως ανταλλακτικά για αυτά τα οχήματα	X ⁽⁴⁾
9. Έδρανα βαλβίδων	Ως ανταλλακτικά για τύπους κινητήρων που αναπτύχθηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2003	
10α) Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά κατασκευαστικά στοιχεία που περιέχουν μόλυβδο σε γυαλί ή κεραμική ύλη, σε υάλινη ή κεραμική μήτρα, σε υαλο-κεραμικό υλικό, ή σε υαλο-κεραμική μήτρα. Η εξαίρεση αυτή δεν καλύπτει τη χρήση μολύβδου σε: — γυαλί λαμπτήρων και εφύαλωμα σπινθηριστών (μπουζί), — διηλεκτρικά κεραμικά υλικά κατασκευαστικών στοιχείων υπό 10β), 10γ) και 10δ)		X ⁽⁵⁾ (για κατασκευαστικά στοιχεία κινητήρων πλην των πιεζοηλεκτρικών)
10β) Μόλυβδος σε οξειδίο μολύβδου-ζirkονίου-τιτανίου (PZT) που είναι το βασικό υλικό διηλεκτρικού κεραμικού υλικού πυκνωτών οι οποίοι ενσωματώνονται σε ολοκληρωμένα κυκλώματα ή διακριτικούς ημιαγωγούς		

▼ M12

Υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία	Πεδίο εφαρμογής και ημερομηνία λήξης της ισχύος της εξαίρεσης	Επισημαίνονται ή καθίστανται αναγνωρίσιμα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο iv)
10γ) Μόλυβδος σε διηλεκτρικό κεραμικό πυκνωτών για ονομαστική τάση χαμηλότερη των 125 V εναλλασσομένου ρεύματος ή 250 V συνεχούς ρεύματος	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	
10δ) Μόλυβδος σε διηλεκτρικό κεραμικό πυκνωτών που αντισταθμίζει τις λόγω θερμοκρασίας αποκλίσεις των αισθητήρων σε συστήματα ηχοβολισμού με υπερήχους	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2017 και μετά την εν λόγω ημερομηνία ως ανταλλακτικά για αυτά τα οχήματα	
11. Πυροτεχνικοί ενεργοποιητές	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2006 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	
12. Μόλυβδος σε θερμοηλεκτρικά υλικά για ηλεκτρικές εφαρμογές σε αυτοκίνητα με σκοπό τη μείωση των εκπομπών CO ₂ μέσω ανάκτησης θερμότητας καυσαερίων	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X

Εξασθενές χρώμιο

13α) Αντιδιαβρωτικές επιστρώσεις	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2007	
13β) Αντιδιαβρωτικές επιστρώσεις σε συστήματα κοχλία-περικοχλίου για εφαρμογές σε πλαίσια	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την 1η Ιουλίου 2008	
14. Ως αντιδιαβρωτικό του ψυκτικού συστήματος από ανθρακούχο χάλυβα στα ψυγεία απορρόφησης των αυτοκινούμενων τροχόσπιτων, με αναλογία έως 0,75 % κατά βάρος του ψυκτικού διαλύματος, εκτός εάν είναι εφικτή η χρήση άλλων τεχνολογιών ψύξης (δηλαδή διαθέσιμων στην αγορά για χρήση σε αυτοκινούμενα τροχόσπιτα) και δεν επιφέρει αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον, την υγεία και/ή την ασφάλεια των καταναλωτών		X

Υδράργυρος

15α) Λαμπτήρες εκκένωσης για προβολείς	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2012 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X
15β) Σωλήνες φθορισμού που χρησιμοποιούνται σε οθόνες πίνακα οργάνων	Τύποι οχημάτων οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2012 και ανταλλακτικά για τα εν λόγω οχήματα	X

▼ **M12**

Υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία	Πεδίο εφαρμογής και ημερομηνία λήξης της ισχύος της εξαίρεσης	Επισημαίνονται ή καθίστανται αναγνωρίσιμα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο iv)
-----------------------------------	---	---

Κάδμιο

16. Συσσωρευτές για ηλεκτρικά οχήματα	Ως ανταλλακτικά για οχήματα που διατέθηκαν στην αγορά πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2008	
---------------------------------------	---	--

- (¹) Η εξαίρεση αυτή επανεξετάζεται το 2021.
- (^{1a}) Ισχύει για κράματα αλουμινίου στα οποία δεν εισάγεται σκόπιμα μόλυβδος, αλλά η παρουσία του οφείλεται στη χρήση ανακυκλωμένου αλουμινίου.
- (²) Η εξαίρεση αυτή επανεξετάζεται το 2024.
- (^{2a}) Συστήματα με τάση > 75VDC, όπως ορίζεται στην οδηγία 2006/95/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στο ηλεκτρολογικό υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός ορισμένων ορίων τάσεως (EE L 374 της 27.12.2006, σ. 10).
- (³) Η εξαίρεση αυτή επανεξετάζεται το 2019.
- (⁴) Αποσυναρμολόγηση εάν, σε συνδυασμό με την εγγραφή 10(α), σημειώνεται υπέρβαση της μέσης τιμής κατωφλίου 60 γραμμαρίων ανά όχημα. Για την εφαρμογή της παρούσας ρήτρας δεν λαμβάνονται υπόψη τα ηλεκτρονικά συστήματα που δεν έχουν τοποθετηθεί από τον κατασκευαστή στη γραμμή παραγωγής.
- (⁵) Αποσυναρμολόγηση εάν, σε συνδυασμό με τις εγγραφές 8(α) έως 8(ι), σημειώνεται υπέρβαση της μέσης τιμής κατωφλίου 60 γραμμαρίων ανά όχημα. Για την εφαρμογή της παρούσας ρήτρας δεν λαμβάνονται υπόψη τα ηλεκτρονικά συστήματα που δεν έχουν τοποθετηθεί από τον κατασκευαστή στη γραμμή παραγωγής.